

- K A R A R -

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 16/04/2017 tarihli yazıda; “Halkoylamasının başlamasından sonra bir kısım ilçe seçim kurullarından alınan bilgilerde sandık kurullarına “TERCİH” mührü yerine sehven “EVET” mührü dağıtıldığı ve bu mühürlerle oy kullanıldığı, ayrıca bazı sandıklarda sandık kurulu mührünün oy pusulasının arka yüzü yerine ön yüzüne basıldığı, bazılarında ise arka yüzüne basılmakla birlikte ön yüzüne çıktığı bilgisi alınmıştır.

Tercih yerine Evet mührü basılı oy pusulaları ile sandık kurulu mührü oy pusulalarının ön yüzüne basılanlarının ve oy pusulalarının arka yüzüne basılmakla birlikte mürekkep fazlalığı nedeniyle mührün ön yüzüne yansıdığı oy pusulalarının geçerli sayılıp sayılamayacağı hususunda gerekli Kurul kararı alınması takdirlerinize arz ederim.” denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Yüksek Seçim Kurulunun 14/02/2017 tarihli, 97 sayılı kararı eki Anayasa Değişikliği Halkoylamasında Sandık Kurullarının Görev ve Yetkilerini Gösterir 135/I sayılı Genelgenin “Geçerli olmayan oy pusulaları” başlıklı 43. maddesinin (h) bendinde; “Üzerine “TERCİH” mührü dışında veya “TERCİH” mührü yerine herhangi bir özel işaret, herhangi bir isim, imza kaşesi, mühür veya parmak izi basılmış olan birleşik oy pusulaları geçerli değildir.” düzenlemesine yer verilmiştir.

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunun 1. maddesinde; “Anayasa gereğince yapılacak olan halk oylamalarında bu Kanun hükümleri uygulanır. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri tatbik edilir.” hükmü yer almaktadır.

Bununla birlikte, 298 sayılı Kanunun “Oy verme araçları ve teslimi” başlıklı 68. maddesinde; ilçe seçim kurulu başkanlarınca, sandık kurulu başkanlarına her sandık için “Evet” mührü teslim edileceği hususu düzenlenmiştir

Aynı Kanunun 94/C maddesinde; “...seçmen, sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olan oy pusulası ve oy zarfı ile “Evet” veya “Tercih” yazılı mührü alarak oyunu kullanmak üzere kapalı oy verme yerine girer ve oy verme işlemini genel esaslara göre tamamlar.” hükümleri yer almaktadır.

Oylamada kullanılan bu mühür seçmenin iradesini yansıtan işaret niteliğinde olup, kanunda yer alan “EVET” veya “TERCİH” mühürlerinden biri yerine diğerinin kullanılmış olması seçmenin iradesini etkileyecek nitelikte görülmemiştir.

Esasen 135/I sayılı Genelgede sandık kurullarına “TERCİH” mührünün teslim edilmesi gerektiği ve üzerine “TERCİH” mührü dışında başka bir mühür basılı olan birleşik oy pusulalarının geçerli olmayacağı şeklindeki düzenleme, seçim kurulları tarafından verilenlerin dışında materyal ile kullanılan oyları geçersiz kılmaya yöneliktir. Kurulumuza intikal eden olaylarda kullanılan “EVET” mühürlerinin ilçe seçim kurulları tarafından dağıtıldığı sabittir.

Her ne kadar 135/I sayılı Genelgede sandık kurullarına “TERCİH” mührünün teslim edilmesi gerektiği kuralı esas olmakla birlikte, gerek 298 sayılı Kanun’da seçimlerde “EVET” mührünün de kullanılabilmesinin belirtilmiş olması, gerekse ilçe seçim kurullarınca sehven yapılan hatada, oy kullanan seçmenin kusurunun bulunmaması karşısında, Kurulumuzca daha önce belirlenen şekil kuralına aykırılığın seçmenin iradesini yansıtan bu oyların geçersiz sayılmasını gerektirecek nitelik ve ağırlıkta olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sandık kurulu mührü ön yüzüne basılan oy pusulaları ile mühür arka yüzüne basılmakla birlikte mürekkep fazlalığı nedeniyle mührün ön yüzüne yansıyan oy pusulalarının geçerli sayılıp sayılamayacağı hususuna gelince;

298 sayılı Kanunun 77. maddesinde; “... hazır bulunanlar önünde, birleşik oy pusulalarını sayar, her birinin üzerine, sandık kurulu mührünü basar, böylece üzerinde sandık kurulunun mührü bulunan birleşik oy pusulalarının sayısını tesbit eder. ...” hükümleri yer almaktadır.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 559

135/I sayılı Genelgenin 21. maddesinde; "...ilçe seçim kurulu başkanlığından teslim aldığı ve üzeri Yüksek Seçim Kurulunca numaralanıp mühürlenerek paketlenmiş birleşik oy pusulası paketini açıp, tümünü sayar; birleşik oy pusulalarının her birinin arkasını sandık kurulu mührü ile mühürler." kuralı,

Aynı Genelgenin 43. maddesinin (c) fıkrasında ise; "Arkasında sandık kurulu mührü bulunmayan

...

Birleşik oy pusulaları geçerli değildir." kuralı

Yer almaktadır.

Oy pusulalarının sandık kurulu mührü ile mühürlenmesinin amacı, oylamada sahte oy pusulası kullanımını engellemek için olup, bu amacı gerçekleştirmeye yönelik mührün sandık kurulu tarafından sehven oy pusulasının ön yüzüne basılmış olması veya arka yüzüne basılmış olmakla birlikte mürekkep fazlalığı nedeniyle ön yüzüne yansımış olması, oy pusulasının geçersiz sayılmasını gerektirecek nitelikte görülmemektedir.

Kurulumuzca yapılan değerlendirme neticesinde;

1- Oylamada kullanılan "EVET" mührü seçmenin iradesini yansıtan işaret niteliğinde olup, kanunda yer alan mühürlere biri yerine diğerinin kullanılmış olması seçmenin iradesini etkileyecek nitelikte görülmediğinden, "EVET" mührüyle mühürlenmiş oy pusulalarının da geçerli sayılmasına,

2- Oy pusulalarının sandık kurulu mührü ile mühürlenmesinin amacı, oylamada sahte oy pusulası kullanımını engellemek için olup, bu amacı gerçekleştirmeye yönelik mührün sandık kurulu tarafından sehven oy pusulasının ön yüzüne basılmış olması veya arka yüzüne basılmış olmakla birlikte mürekkep fazlalığı nedeniyle ön yüzüne yansımış olması, oy pusulasının geçersiz sayılmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden bu nitelikte olan oy pusulalarının geçerli sayılmasına,

Karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç :

Açıklanan nedenlerle;

1- Oylamada kullanılan "EVET" mührü seçmenin iradesini yansıtan işaret niteliğinde olup, kanunda yer alan mühürlere biri yerine diğerinin kullanılmış olması seçmenin iradesini etkileyecek nitelikte görülmediğinden, "EVET" mührüyle mühürlenmiş oy pusulalarının da geçerli sayılmasına,

2- Oy pusulalarının sandık kurulu mührü ile mühürlenmesinin amacı, oylamada sahte oy pusulası kullanımını engellemek için olup, bu amacı gerçekleştirmeye yönelik mührün sandık kurulu tarafından sehven oy pusulasının ön yüzüne basılmış olması veya arka yüzüne basılmış olmakla birlikte mürekkep fazlalığı nedeniyle ön yüzüne yansımış olması, oy pusulasının geçersiz sayılmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden bu nitelikte olan oy pusulalarının geçerli sayılmasına,

3- Karar örneğinin Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünce www.ysk.gov.tr adresinde yayınlanmasına ve il - ilçe seçim kurulu başkanlıklarına Kurum içi elektronik posta ile iletilmesine ve Yüksek Seçim Kurulu kurumsal portalında yayımlanmasına,

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 559

16/04/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Erhan ÇİFTÇİ

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Sadi SARIYILDIZ

Üye
Nakiddin BUĞDAY

Üye
Muharrem AKKAYA

Üye
Cengiz TOPAKTAŞ

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Z.Nilgün HACİMAHMUTOĞLU

Üye
Yunus AYKIN

Üye
Kürşat HAMURCU